

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi B. P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. akt
VIII ACa 2044/22,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 8 lipca 2025 r.:

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie w sprawie o sygn. akt I ACa 2044/22 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje B. P. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie sumę pieniężną w wysokości 2.000 złotych za okres od 7 stycznia 2020 r. do 8 lipca 2024 r.;**
- 3. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz B. P. kwotę 200 złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi.**

Tomasz Demendecki Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

I.

I.1. 27 maja 2025 r. B. P. (dalej także: „Skarżący”) wniósł skargę na przewlekłość postępowania w sprawie o sygn. akt I ACa 2044/22 prowadzonego przez Sąd Apelacyjny w Krakowie domagając się:

1. stwierdzenia przewlekłości postępowania w ww. sprawie,
2. przyznania od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 2.000 zł,
3. zasądzenia od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie na rzecz Skarżącego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi na przewlekłość postępowania Skarżący wskazał, że w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie o sygn. I ACa 2044/22 wystąpiła nieuzasadniona beczynność.

I.2. W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie wniósł o jej oddalenie ewentualnie – w przypadku uznania skargi za zasadną – zasądzenie na rzecz Skarżącego mniejszej sumy pieniężnej aniżeli przez niego wnioskowania.

II.

II.1. 7 stycznia 2020 r. do Sądu Okręgowego w Krakowie wpłynął pozew Skarżącego o uchylenie uchwał wspólnoty mieszkaniowej. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I C 38/20.

II.2. 30 czerwca 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie wydał wyrok w sprawie I C 38/20.

II.3. Skarżący złożył apelację od ww. wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy w Krakowie. Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Krakowie 9 listopada 2022 r. 13 grudnia 2022 r. sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie I ACa 2044/22 sędziego referenta. Na podstawie zarządzenia z 15 lutego 2023 r. odpis apelacji został doręczony pełnomocnikowi Wspólnoty Mieszkaniowej Budynku przy ul. [...] w K. (dalej także: Pozwana). Ponadto strony postępowania zostały zawiadomione o wylosowanym składzie sądu do rozpoznania apelacji. 14 kwietnia 2023 r. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie wpłynęła odpowiedź na apelację Pozwanej. Na podstawie zarządzenia z

18 kwietnia 2023 r. odpis odpowiedzi na apelację został doręczony Skarżącemu. Skarżący odebrał przesyłkę 16 maja 2023 r.

II.4. Przez kolejne dwadzieścia jeden miesięcy nie podejmowano żadnych czynności w sprawie, aż 20 stycznia 2025 r. akta sprawy zostały przedstawione sędziemu referentowi celem podjęcia decyzji o składzie orzekającym (tj. tego czy sprawa będzie rozpoznawana w składzie jednoosobowym czy trzyosobowym). Od tego czasu podejmowano kolejne czynności w sprawie.

II.5. Na podstawie zarządzenia z 21 stycznia 2025 r. Skarżący został wezwany do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia – w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia apelacji. Skarżący odebrał przesyłkę 27 stycznia 2025 r. 4 lutego 2025 r. do Sądu Apelacyjnego w Krakowie wpłynęło pismo zawierające uzupełnienie tego braku.

22 maja 2025 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie wydał postanowienie, w którym orzekł o: sprawdzeniu wartości przedmiotu zaskarżenia i zarządzeniu w tym celu dochodzenia (pkt. 1); ustaleniu wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 6.048 zł. Tego samego dnia wydano zarządzenie w przedmiocie doręczenia stronom ww. postanowienia oraz przedstawienia akt do losowania składu, a następnie Przewodniczącemu I Wydziału Cywilnego celem wyznaczenia terminu rozprawy. Tego samego dnia zwrócono się do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie o wydanie zarządzenia w przedmiocie rozpoznania sprawy w składzie trzyosobowym ze względu na szczególną zawartość sprawy. 26 maja 2025 r. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie zarządził rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów i 27 maja 2025 r. do dotychczas wyznaczonego składu sądu przydzielono dwóch sędziów celem utworzenia składu trzyosobowego.

II.6. Na podstawie zarządzenia z 30 maja 2025 r. wyznaczono termin rozprawy na 22 lipca 2025 r. o czym zawiadomiono strony postępowania

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

III.1. Według art. 2 ust. 1 ustawy z 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodjęciu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji

(m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

III.2. Sąd Najwyższy mając na uwadze okoliczności sprawy i terminowość czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Krakowie stwierdził, że w sprawie doszło do przewlekłości postępowania.

Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Krakowie 9 listopada 2022 r. Czynności wstępne, związane z wylosowaniem sędziego referenta do rozpoznania sprawy, zawiadomieniem stron o składzie sądu oraz doręczeniem stronom odpisów pism procesowych trwały do 18 kwietnia 2023 r. Kolejne czynności w sprawie zostały podjęte dopiero w styczniu 2025 r., tj. po ponad dwóch latach od wpływu apelacji do Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Dopiero wówczas Sąd Apelacyjny w Krakowie podjął czynności zmierzające do usunięcia przez Skarżącego braków formalnych apelacji (mimo wcześniejszego doręczenia odpisu apelacji stronie przeciwnej). Trzyosobowy skład sądu został ukształtowany dopiero 27 maja 2025 r., tj. dwóch i pół roku od wpływu akt sprawy do Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Niedługo później (tj. 30 maja 2025 r.) wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej. Jak wskazano wyżej (pkt II.4) przez ponad 21 miesięcy Sąd Apelacyjny w Krakowie nie podjął żadnej czynności w sprawie.

Przedstawiony przebieg czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Krakowie dowodzi, że w sprawie wystąpiła długotrwała bezczynność, która nie znajduje uzasadnienia, nawet wobec konieczności rozpoznawania spraw według kolejności wpływu. Analiza kolejnych czynności podejmowanych w sprawie dowodzi, że Sąd Apelacyjny w Krakowie przez wskazany okres Sąd nawet nie zbadał apelacji pod kątem występowania ewentualnych braków formalnych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 12 ust. 2 u.s.p.p., Sąd Najwyższy orzekł, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, doszło do przewlekłości postępowania.

III.3. Wobec powyższego, a w szczególności czasu trwania beczynności w sprawie, Sąd Najwyższy nie mógł uwzględnić argumentacji Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie, która odnosiła się do trudnej sytuacji kadrowej sądu, co jest faktem. W tym kontekście należy zauważyć, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, iż znaczny wpływ spraw, problemy kadrowe, jak i inne kłopoty organizacyjne pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę. Wskazuje się przy tym, że to państwo ponosi odpowiedzialność za zapewnienie właściwej organizacji sądownictwa, w tym należytej obsady kadrowej sądów (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 maja 2019 r., I NSP 28/19; z 24 maja 2019 r., I NSP 29/19; z 5 czerwca 2019 r., I NSP 39/19; 27 października 2020 r., I NSP 145/20; z 9 grudnia 2020 r., I NSP 179/20).

III.4. Zgodnie z art. 12 ust. 4 u.s.p.p. uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2 000 do 20 000 złotych. Wysokość sumy pieniężnej wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Na poczet tej sumy zalicza się kwoty przyznane już skarżącemu tytułem sumy pieniężnej w tej samej sprawie.

Łączny czas trwania postępowania liczony od dnia wpływu pozwu do Sądu Okręgowego w Krakowie (7 stycznia 2020 r.) do dnia rozpoznania niniejszej skargi wynosi przeszło 5 lat i 6 miesięcy. Biorąc pod uwagę powyższe, a także mając na względzie, że Sąd Najwyższy jest związany żądaniem Skarżącego (art. 8 ust. 2 u.s.p.p. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 321 k.p.c.), Skarżącemu należało przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Krakowie kwotę 2.000 zł za okres od 7 stycznia 2020 r. do 8 lipca 2025 r.

III.5. Na podstawie art. 17 ust. 3 u.s.p.p. Skarżącemu należało zwrócić opłatę od skargi.

III.6. Mając na uwadze przywołane wyżej okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Tomasz Demendecki Adam Redzik Tomasz Przesławski

sk

[a.ł]